

2.3-0-10

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 16

และ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 3
“งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ร่วมกับเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

22 กรกฎาคม 2559

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น : สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

A Comparison of Readiness in Provision of Education Between
The Schools Under The Basic Education Commission and Those Under
The Local Government : Learning Area of Mathematics

พรพิมล อ่อนศรี¹ และ ณัฐกานต์ พึ่งกุล²

Pornpimol Onsri¹ and Nattakarn Phurungkuson²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมและเปรียบเทียบความพร้อม ในการจัดการศึกษา สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน และ นักเรียน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 309 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม เกี่ยวกับความพร้อม ในการจัดการศึกษาในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2) แบบสัมภาษณ์ การ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์เป็นเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้าน กระบวนการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านบริบท ด้านผลผลิต พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน และผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระหว่าง สถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ามี ความพร้อมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ คือ 1) ครูควรจัดบรรยากาศในห้องฝึกงานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ 2) มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย 3) มีสื่อที่ทันสมัย หลากหลาย และสอดคล้องกับบทเรียน และ 4) มีการสอนที่สามารถเชื่อมโยง หรือบูรณาการกับหลายๆ ศาสตร์

คำสำคัญ : ความพร้อมในการจัดการศึกษา การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were: 1) to evaluate the readiness in provision of education concerning the Learning Area of Mathematics in schools under Office of the Basic Education Commission and schools under Local Administrative Organization; 2) to compare the readiness in provision of education concerning the Learning Area of Mathematics between schools under Office of the Basic Education Commission and schools under Local Administrative Organization. In this research, 309 samples were collected from 6 schools, including administrators, school's directors, teachers and students from big, medium, and small size schools in Phetchabun. The research instruments were: 1) questionnaires about the readiness in provision of education in school's contexts, basic factors, processes, output and 2) interviews. The statistics employed were percentage, means, standard deviation, and t-test. The findings were as follows. The level of readiness in provision of education of schools under Office of the Basic Education Commission and schools under Local Administrative Organization: Learning Area of Mathematics was high in the overall and in individual aspect. Result of the readiness in provision of education of schools under Office of the Basic Education Commission and schools under Local Administrative Organization: Learning Area of Mathematics were different both in the overall and in individual aspect.

Suggestions from the interviewees' responses could be summed up as the followings :
1) teachers should set up classroom's atmosphere that encourages student's learning;
2) teaching methods should be student-centered and have a variety of activities; 3) teaching medias should be up to date and relevant to lessons and 4) activities should promote students' the life skills.

Keywords : readiness in provision of education, a comparison of readiness in provision of education the Basic Education Commission, under the local government

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 41 ระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 42 ให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา และจากรายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นปี 2551 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ซึ่งได้ทำการติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา โดยพบปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ในส่วนของความพร้อมทางด้านวิชาการของครูและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การทดสอบด้านวิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 น้อยกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดนโยบายและแผนการพัฒนาการศึกษาที่ชัดเจน และมักขาดความต่อเนื่องในเชิงคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายใน และภายนอก ทำให้สถานศึกษามีคุณภาพระดับดี สูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศ และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดเข้ารับการทดสอบระดับชาติทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โดยสถานศึกษาสังกัด กทม. มีผลการทดสอบในทุกรายวิชาสูงกว่าภาพรวมของประเทศ ขณะที่สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผลการทดสอบในทุกรายวิชาต่ำกว่าสถานศึกษาในทุกสังกัด ส่วนผลการทดสอบ O-NET ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการทดสอบในรายวิชาคณิตศาสตร์และสังคมสูงกว่าภาพรวม ขณะที่สถานศึกษาสังกัด กทม. มีผลการทดสอบรายวิชาส่วนใหญ่ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่าสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ยังมีจำนวนน้อย และยังมีประสพการณ์การจัดการศึกษาในระดับนี้ไม่มากนัก

ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นผู้รับผิดชอบได้ให้ความสำคัญต่อคณิตศาสตร์ว่าเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการเรียนรู้ในระดับชั้นต่างๆ และยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต จึงจำเป็นต้องมีการจัดเนื้อหาสาระในแต่ละระดับชั้นให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการกิจกรรม การพัฒนาความคิด การสร้างองค์ความรู้ และสามารถแก้ปัญหาได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะเปรียบเทียบและประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ (สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 2542: 9-12) ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษา ด้านครูอาจารย์และ

บุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรเพื่อการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 องค์กร คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทยที่รับผิดชอบด้านนี้ คือ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง โดยจะเน้นบทบาทด้านการกำหนดนโยบาย การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา การบริหารงบประมาณ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ ในส่วนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลซึ่งมีบทบาทตามที่กำหนดไว้เป็นอำนาจหน้าที่ คือ ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะศึกษาว่าปัจจุบันมีบทบาทเป็นอย่างไร โดยเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในการศึกษาครั้งนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้เรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ตามศักยภาพ โดยกำหนดสาระหลักที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคนดังนี้ จำนวนและการดำเนินการ การวัดเรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น และทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา

สตีฟเฟิลบิม ได้เสนอรูปแบบเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรหรือโครงการ เน้นเกี่ยวกับการตัดสินใจทางด้านการศึกษา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ชื่อ จิปปี้โมเดล (CIPP Model) ซึ่งแนวทางของการตัดสินใจทั้ง 4 แนวทาง คือ 1) การตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่กำหนดไว้ว่าจะดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นผลที่คาดหวัง กระทำโดยการประเมินบริบท (Context Evaluation) 2) การตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม การวางรูปแบบการดำเนินการตามทรัพยากรที่มีอยู่ การพิจารณาแหล่งทรัพยากร กระทำโดยการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3) การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมปรับปรุงวิธีการซึ่งเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมปรับปรุงวิธีการซึ่งเป็นวิธีการที่เกิดขึ้นจริงๆ กระทำโดยการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) 4) การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการใช้หลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำการปรับปรุงอาจแก้ไขหรือพัฒนาตรวจสอบความสำเร็จหรือปรับให้สอดคล้องกับหลักสูตรอื่นๆ หรือล้มเลิก ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจริง กระทำโดยการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัลลภา โล่ห์สุวรรณ (2537) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการรับบริการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 1 พบว่า ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้ามารับการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวกประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ส่วนการบริการที่ผู้ปกครองต้องการจากโรงเรียน คือ การแจ้งรายละเอียดของวิชาเลือกต่างๆ ให้ทราบ และจัดการแนะแนวแก่เด็กและผู้ปกครองการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การอนุญาตให้ประชาชนมาใช้สถานที่ของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ การบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน และด้านมาตรฐานการศึกษาซึ่งผู้ปกครองต้องการใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สมาน อัครภูมิ (2537) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด ได้เสนอรูปแบบการบริหารการศึกษา โดยกำหนดให้หน่วยงานที่กำกับดูแลและการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัด เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง แต่กำกับดูแลการจัดการประถมศึกษาในระบบโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดทั้งหมดทุกประเภท ทั้งของรัฐและเอกชน ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

ชัยฤกษ์ วงษ์เจริญ (อ้างถึงในสมาน อัครภูมิ, 2537) ได้ศึกษาบทบาทของนักบริหารการศึกษาเทศบาล ในทัศนะของปลัดเทศบาล นักบริหารเทศบาล และผู้บริหารโรงเรียน โดยศึกษาเทศบาลทั่วทั้งประเทศ 117 เทศบาล พบข้อสรุปสำคัญ 3 ประการ คือ 1) เทศบาลมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะจัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตเทศบาล 2) คณะเทศมนตรีขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน และ 3) คณะเทศมนตรีมักจะแทรกแซงการปฏิบัติงานมากกว่าการกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่าเทศบาลควรให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาอย่างจริงจังโดยเฉพาะด้านการวางแผนพัฒนาการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งการให้การสนับสนุน อย่างมีเป้าหมายชัดเจน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

พิณสุดา สิริธังขันธ์ (2540) การศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอิสระ ทั้งด้านแผนงาน การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การบริหารบุคลากรบริหารงบประมาณ และการเงินยังคงต้องพึ่งพางบประมาณและรายได้จากส่วนกลาง รวมทั้งไม่มีอิสระในการจัดเก็บรายได้ที่ชัดเจน มีความไม่เท่าเทียมกับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ การบริหารและการจัดสนใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการบริหารของท้องถิ่นเกิดช่องว่างระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และประชาชน ทั้งที่ส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการสำรวจโดยการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2556 ซึ่งเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยมีลำดับดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วย ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า คณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู ครูผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และนักเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาครูผู้สอน และนักเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มจำแนกเป็น

2.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง

2.2 สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลอำเภอ และเทศบาลตำบล ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 309 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เพชรบูรณ์ และ สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลอำเภอ และเทศบาลตำบล ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบูรณ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด ได้แก่

3.1.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และสำหรับครูผู้สอน ส่วนฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษา 4 ด้านตามแบบ CIPP Model

3.1.2 แบบการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ตามแบบ CIPP Model ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการด้านผลผลิต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.1.1 หาคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านภาพรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์

4.1.2 เปรียบเทียบค่าคะแนนการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ การทดสอบค่าที และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 110) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด หรือมีความพร้อมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับมาก หรือมีความพร้อมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง หรือมีความพร้อมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับน้อย หรือมีความพร้อมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด หรือมีความพร้อมน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : สารการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และ ครูผู้สอน

ความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านบริบท	3.64	0.63	4.22	0.58	-3.244	0.002
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.19	0.47	4.63	0.30	-3.983	0.000
3. ด้านกระบวนการ	4.25	0.46	4.66	0.37	-3.359	0.002
4. ด้านผลผลิต	4.22	0.55	4.62	0.43	-2.730	0.009
รวม	4.11	0.46	4.57	0.35	-3.758	0.000

$p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ทั้งภาพรวมและรายด้านพบว่า มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ตามความคิดเห็นของนักเรียน

การจัดการศึกษา ของโรงเรียน	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน		สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านบริบท	3.98	0.58	4.24	0.60	-3.526	0.000
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.16	0.55	4.24	0.54	-2.297	0.022
3. ด้านกระบวนการ	4.17	0.60	4.24	0.54	-2.332	0.020
4. ด้านผลผลิต	4.19	0.58	4.24	0.52	-2.594	0.010
รวม	4.14	0.52	4.24	0.50	-2.838	0.005

P < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง
ภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน สรุปผลการวิเคราะห์ ข้อมูลได้
ดังนี้ 1) โรงเรียนต้องกวาดค้นเกี่ยวกับแหล่งอบายมุขที่อยู่ใกล้โรงเรียน 2) ครูต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่
ตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียน 3) ในการบริหารจัดการควรเน้นการบริหารงานวิชาการมากกว่า
สถานที่ 4) ปรับปรุงหลักสูตรไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน 5) ครูควรจัดบรรยากาศในห้องฝึกงานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ 6) มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย 7) มีสื่อที่ทันสมัยหลาย
หลาย และสอดคล้องกับบทเรียน 8) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต 9) มีการสอนที่สามารถ
เชื่อมโยง หรือบูรณาการกับหลายศาสตร์ 10) ครูต้องพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน 11) ครูต้องม
ีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี 12) มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ 13)
จัดหาครูและสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอน

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของ
สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน จาก
ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน มีข้อค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านบริบท ได้แก่ ที่ตั้งของโรงเรียน สภาพความร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เมื่อประเมินและ
เปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีความแตกต่างกันในภาพรวม อาจเนื่องมาก
จากระหว่างสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี

การกำหนดนโยบาย ระบบการบริหารงานที่แตกต่างกัน แต่พบว่าเป็นความแตกต่างในทางที่ดี คือ มีความพร้อมในการจัดการศึกษามาก แต่เมื่อเปรียบเทียบข้อมูล พบว่ามีความแตกต่างกันในบางด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีวิไล บุญยิธธนะ (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พบว่า นโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายแต่มีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง มีการจัดองค์การบริหารการศึกษาตามรูปแบบการปกครอง มีองค์กรกลาง คือ คณะอนุกรรมการข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่บริหารงานบุคคล แต่บทบาทน้อยมาก การจัดงบประมาณค่อนข้างจำกัดทำให้การศึกษายังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ส่วนแนวโน้มของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพฯ มีแนวโน้มจะปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร โดยมีการกระจายอำนาจการบริหารในรูปของคณะกรรมการมากขึ้น และสำนักงานศึกษามีบทบาทในการบริหารการศึกษามากขึ้นด้วย และสอดคล้องกับ ชัยฤกษ์ วงษ์เจริญ (อ้างถึงในสมาน อัครวุฒิ, 2537) ได้ศึกษาบทบาทของนักบริหารการศึกษาเทศบาล ในทัศนะของปลัดเทศบาล นักบริหารเทศบาล และผู้บริหารโรงเรียน โดยศึกษาเทศบาลทั่วทั้งประเทศ 117 เทศบาล พบข้อสรุปสำคัญ 3 ประการ คือ 1) เทศบาลมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะจัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตเทศบาล 2) คณะเทศมนตรีขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน และ 3) คณะเทศมนตรีมักจะแทรกแซงการปฏิบัติงานมากกว่าการกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่าเทศบาลควรให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาอย่างจริงจังโดยเฉพาะด้านการวางแผนพัฒนาการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งการให้การสนับสนุนอย่างมีเป้าหมายชัดเจนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ประเด็นสภาพความร่วมมือของชุมชน ทั้ง 2 สถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะชุมชนเห็นความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาจึงให้ตั้งกลุ่มหรือสมาคมผู้ปกครอง ทำให้สามารถให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในมาตราที่ 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ครู ผู้บริหาร สถานที่ หลักสูตร สื่ออุปกรณ์ และงบประมาณ เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายประเด็น อาจเนื่องมาจากกระหว่างสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบาย และสภาพปัญหาที่แตกต่างกันที่สอดคล้องกับพิณสุตา สิริธรรังศรี (2540 : บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอิสระ ทั้งด้านแผนงาน การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การบริหารบุคลากรบริหารงบประมาณ และการเงินยังคงต้องพึ่งพางบประมาณและรายได้จากส่วนกลาง รวมทั้งไม่มีอิสระในการจัดเก็บรายได้ที่ชัดเจน มีความไม่เท่าเทียมกับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาระหว่างส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษา ของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะการบริหารและการจัดสินใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการบริหารของท้องถิ่นเกิดช่องว่างระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และประชาชน ทั้งที่ส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามด้านปัจจัยเบื้องต้นในประเด็นของครู หลักสูตร และงบประมาณ นักเรียนเห็นว่ามีความพร้อมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นได้ว่าคุณสมบัติของครูผู้สอน หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนเป็นไปในลักษณะเดียวกัน

3. ด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ การบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน แต่พบว่าเป็นความแตกต่างในทางที่ดีอาจเนื่องมาจากระหว่างสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบาย โครงสร้าง การจัดการ งบประมาณ ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับกมล รอดคล้าย (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ระบบการจัดการประถมศึกษาของหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการจัดการประถมศึกษาของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานครให้สมบูรณ์ จะต้องพิจารณาปรับปรุงใน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) โครงสร้างการจัดการ 2) การจัดการงานบุคคล 3) การจัดการงบประมาณ และ 4) การดำเนินงานในระยะแรกโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบในการจัดการประถมศึกษาและสอดคล้องกับวัลลภา โล่ห์สุวรรณ (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการรับบริการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 1 พบว่า ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้ามารับการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวกประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ส่วนการบริการที่ผู้ปกครองต้องการจากโรงเรียน คือ การแจ้งรายละเอียดของวิชาเลือกต่างๆ ให้ทราบ และจัดการแนะแนวแก่เด็กและผู้ปกครองการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การอนุญาตให้ประชาชนมาใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่างๆ การบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน และด้านมาตรฐานการศึกษาซึ่งผู้ปกครองต้องการใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

4. ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน เมื่อประเมินและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน แต่พบว่าเป็นความแตกต่างในทางที่ดีอาจเนื่องมาจากระหว่างสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบาย และรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมาน อัครภูมิ (2537) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประถมศึกษาระดับจังหวัด ได้เสนอรูปแบบบริหารการศึกษา โดยกำหนดให้หน่วยงานที่กำกับดูแลและการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัด เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง แต่กำกับดูแลการจัดการประถมศึกษาในระบบโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดทั้งหมดทุกประเภท ทั้งของรัฐและเอกชน ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากทุนอุดหนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประเภทงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2556 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้สนับสนุนการทํางานวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ที่อนุเคราะห์ให้ข้อมูลในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). ประวัติการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กมล รอดคล้าย. (2537). การวิเคราะห์ระบบการจัดการประถมศึกษาของหน่วยงานรัฐบาล
และเอกชนในกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณสุตา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ตลประสิทธิ์. (2540). รายงานการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบ
ส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พิสนุ พองศรี. (2550). เทคนิคประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พรอพเพอร์ตี้ พรีนซ์.
- วัลลภา โล่ห์สุวรรณ. (2537). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับบริการตามโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีวิไล บุญติระณะ. (2531). พัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัครภูมิ. (2537). การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Stufflebeam, Daniel L. (1969, July). "Toward a Science of Educational Education,"
Educational Technology. 12(5): 21-29.